

Sammendrag

Naturvernforbundet i Kvinnherad anbefaler at Statkraft Energi AS ikke gis konsesjon til overføring av Vatn 1062 og Vatn 1112 på Pyttafloene til Mauranger Kraftverk. Konsesjonssøknaden anses som delvis mangelfull og unnvikende på enkelte punkter.

Områdene som blir påvirket av inngrepene

Vatn 1062 og Vatn 1112 er en del av et område som kalles Pyttafloene. Disse vannene er foreslått demmet opp og ved hjelp av inntakskum, borehull og kanal vil de naturlige avløpene bli avstengt og vannet overført til Bukkaspelvatnet og Svartedalsvatnet. De naturlige avløpene fra Vatn 1062 og Vatn 1112 går henholdsvis til "Foss 1062" og Såfossen. "Foss 1062" går videre til Godalselva og til Øyreselva og ut i Maurangerfjorden. Såfossen går ut i Austrepollrelva og videre til Maurangerfjorden.

Landskapet i Mauranger

Mauranger har siden kraftutbyggingene begynte blitt hardt rammet landskapsmessig sett. Master med strømførende ledninger, utbygging av elver og fosser, damanlegg og anleggsveier har for all tid forandret landskapet. Minstevannsføring i elvene finnes ikke og anadrom fisk er forsvunnet. Fossene spesielt har fått kjenne fremskrittets fremferd og de store, flotte fossene er blitt borte eller forandret til små bekkeløp. I tillegg til kraftutbyggingen på 1960- og 70-tallet er det i senere tid utbygget småkraftverk med varierende resultat. Som en konsekvens av dette er det for eksempel svært få fosser igjen i Mauranger. Pyttafloene som et fjellandskap er unikt og ligger midt i et populært inngrepsfritt friluftsområde. Fra Markjelke til Hundsøyro går det en merket turistløype som brukes ofte og som går rett ved siden av Vatn 1062 og Vatn 1112. Som et INON-område er Pyttafloene svært viktig og begge vatnene er en del av dette området. Såfossen, som kommer fra Vatn 1112 kan i seg selv nærmest sees på som et *naturminne* og har i alle tider vært et viktig merke for lokalbefolkningen. Denne fossen kan man se fra lang avstand av når man kommer inn Maurangerfjorden og er et gammelt merke på når man på våren skulle ta til med såingen (derav navnet *Såfossen*). Denne fossen vil i praksis nærmest forsvinne og dermed vil den siste fossen i Austrepollen og en av de siste i hele Mauranger bli borte for godt.

Konsekvenser

I tillegg til at en av de siste fossene i Mauranger vil forsvinne, vil også selve vannføringen i Austrepollrelva bli dramatisk redusert. Som tidligere sjøaure- og lakseførende elv før utbyggingen var Austrepollrelva en god fiskeelv med anadrom fisk helt opp til tunnelinnslaget til Folgefonntunnelen. Den anadrome fisken er blitt betraktelig redusert og muligens tapt siden elven ikke har minstevannsføring. Minstevannsføringen i Austrepollrelven er et aspekt som Naturvernforbundet Kvinnherad senere vil ta opp og kreve for å få sjøaure- og laksebestanden opp igjen. I Austrepollrelva er det fortsatt igjen en bekkørretbestand, som mest sannsynlig vil forringes fullstendig da vannføringen vil bli dramatisk mindre. Selv om bildene i konsesjonssøknaden viser en tørrlagt foss, er det ofte vannføring i Såfossen og den er hovedsaklig den største bidragsyteren til Austrepollrelva. Statkraft og Statnett har næringslokaler i Austrepollen på sørsiden av Austrepollrelva. Her er det mange ansatte som har sitt virke daglig. I

Austrepollen er det for tiden 28 fastboende personer, og har i periodevis hatt anleggsbrakker i forbindelse med diverse utbyggingsprosjekt deriblant Folgefonntunnelen og Jondalstunnelen. Alle personer i Austrepollen får sitt vann fra Austrepollen vannverk som har inntaket sitt ved Kolasletto og hvor grunnvannet mest sannsynlig kommer fra Såfossen og avrenningen av området rundt. Om Vatn 1112 blir utbygget, Såfossen forsvinner og vannføringen til Austrepollen minsker betraktelig, er det ikke lett å vite hvordan det vil påvirke vanntilførselen. På side 34 i konsesjonssøknaden er det nevnt at lokale næringsinteresser vil få oppdrag og leveranser i forbindelse med anleggsarbeidene. Dette er en mager trøst når muligens selve vannforsyningen til de lokale næringsinteressene vil bli forringet.

En annen konsekvens av tiltaket vil være å forandre bekkeløpet over annen manns eiendom, i dette tilfellet Øvrehus gnr 57 bnr 4.

Konklusjoner

Naturvernforbundet Kvinnherad konkluderer med at konsesjonssøknaden om overføring av Vatn 1062 og 1112 på Pyttafloene til Mauranger Kraftverk må avslås. De store negative innvirkningene inngrepene har på elementene i landskapet og lokalbefolkningen oppveier ikke den lille gevinsten Statkraft Energi AS vil få i form av 3 GWh/år. Pyttafloene som INON-område, turistveien til Hundsøyro, fossen ned til Øyresdalen, Såfossen som landskapselement, fisket i Austrepollelva, vanntilførselen til Austrepollens befolkning og brannvernet i bygdene er omfattende konsekvenser av inngrepene som Statkraft i sin søknad avfeier som lite negative.